

**GERLE
MARGIT**
KERÁMIKUSMŰVÉSZ

PAPÍR, AGYAG – PAPÍRAGYAG

DLA TÉZISEK

2005

PAPÍR, AGYAG - PAPÍRAGYAG

Kerámia és papír együttes anyaghasználata

B I O M O R P H

Az Iparművészeti Főiskolán folytatott tanulmányaim alatt és azóta is kutatom a kőagyagban és a porcelánban rejlő lehetőségeket, amelyekkel új esztétikai értékeket teremthetek. Kisplasztikáimmal jelen vagyok a hazai, valamint a nemzetközi szakterületen és elismeréseket szereztem, szerzek velük.

Az elmúlt években a papír, mint új médium jelent meg az eszköztáramban és a két természetes anyag kombinációja kezdett el érdekelni; a két matéria közös lehetőségei. Papír és kerámia együttes alkalmazása egy műtárgyon belül, valamint a kettő összekeverése, amely egy új anyagot ad – a papíragyagot, papírporcelánt.

A két anyag összekeverésével kapcsolatos kísérleteim elindításában nemzetközi példák segítettek, majd kidolgoztam saját módszeremet.

Rostanyag használata az agyaggal nem új ötlet, számos ókori kultúra használt szalmát téglakészítéshez, de az edénykészítésben is megjelentek az agyag struktúráját megváltoztató adalékanyagok. Korunkban Amerikában foglalkoztak először a két anyag összekeverésével a hetvenes években s azóta kísérleteztek néhányan különböző receptekkel Angliában, Kanadában és Ausztráliában más és más eredménnyel.

Papírmassza kombinációja agyaggal csodálatos lehetőséget kínál a kerámikusoknak, nem csak önthető, de modellezhető és korongozható is. Az agyag és a papír egyaránt új szerepet kap. Az agyag adja a plaszticitást és a tömeget, a papír pedig növeli az erősséget és a törési szilárdságot, jelentősen csökkenti a súlyt

a deformáció lehetőségét és zsugorodási százalékot Egyrészt egyszerűsíti az anyagkezelést, másrészt könnyen javíthatóvá teszi a repedéseket illetve töréseket. Új alapokra helyezi a munkafolyamatokat: például ha megszárad a tárgy, kevés vízzel meghintve folytathatóvá válik rajta a munka. Ennek köszönhetően nedves részeket lehet hozzáépíteni a már megszikkadtakhoz - a rostok természetesen segítenek a részek egymáshoz kötődésében. Lapformák egymásra építhetők, rétegezhetők, de teljesen új alapokra helyezi a formázást is, nagyméretű, szokatlan alakú darabok készíthetők belőle.

Az agyagkeveréssel egyidejűleg a kőcserép a porcelán és a karton egyazon tárgyon belüli együttes alkalmazása foglalkoztat- a két matéria karakterének különbözősége illetve azonossága.

Nagyobb alkotói szabadságot kaptam gondolataim megvalósításához, egy új kifejezés eszközt fedeztem fel magam számára, amely egy jellegzetes, egyéni útra vezetett. Alkotásaim mutatják, milyen új esztétikai értékek teremthetők belőle.

A kezdeti lépések után támogatást kaptam a Nemzeti Kulturális Alapprogramtól, majd alkothattam az Egon Schiele Művészeti Központban.

2000-ben a " Papír és Agyag" programommal - a magyar művészek közül elsőként - nyertem el az UNESCO-Aschberg IFPC képzőművészeti ösztöndíját és dolgozhattam Hollandiában az Európai Kerámiaművészeti Központban (EKWC), amely munkámhoz jelentős anyagi és technológiai támogatást nyújtott.

Tárgyaim kultikus tárgyak, állatok, növények, egy nem létező zoológia, botanika lapjairól.

Formáim nem egyértelműek, jelentéstartalmuk rétegzett, s a rétegek felfejtésével-megfejtésével értelmezhetőek.

Az alkotás számomra rituális folyamat, szimbolikus teremtés egy ősrégi anyagból a sárból; az életerő modelljei. A formák átnőnek egymásba, fikcióként teremtett vegetációt alkotnak. Pszeudotermészet, de mindenképpen engedelmessé válnak azoknak a törvényszerűségeknek, amely minden élő(lény) mozgását, növekedését

meghatározza. Pulzálnak, lassú mozgásban lévők tünnek, titokzatos erők hatása alatt elmozdulnak egy megnyílt tér felé kontrasztjaként a megszilárdult, holt anyag statikus állapotának.

Az. archaikus, töredékes leletszerűséget az alkalmazott faktúrák adják, a pecsétek, a szúrágta felületek, vonalak és a különböző léptékű pontrendszerek. Némelyiken megjelenik a formába zárt forma, pontosítva: formába zárt üresség, űr, szünet, belső csend.

A perforáció, a felület megnyitása egyben a forma belső életének felmutatása. A megnyílások mindkét oldalon megjelennek, egyfajta dupla rács, mozgás közben más és más látványt nyújt a nézőnek, így a mozgás is alkotóelemévé válik a műnek. Tárgyaim reliefszerűek, térillúziót keltenek, a harmadik dimenzió kétértelműségét.

Az agyag és a papír - két természetes anyag változatos megjelenési formái közül választottam azt a kettőt, amelyet egy tárgyon belül alkalmazok. A hétrétegű páncélkarton kemény anyag, vágható, színezhető, strukturált matéria Ehhez illesztettem a puhán mintázható, anyagában színezett, máz nélküli kőcserép masszákat, illetve a mázatlan porcelánt.

A kerámia alapanyagok súlyossága, a papír könnyű volta egy kényes egyensúly-játékot tesz lehetővé, amely erőteljesen jelen van munkáimban, egy új vizualitást teremtve a kerámiaművészetben. A karton beépítése grafikai felület megjelenését is jelenti, másfajta felületkezelést.

Az alkotói folyamat kezdete, első lépése mindig a rajz számomra, Kisméretű vázlatrajzokat készítek a megvalósítandó műtárgyhoz, majd felnagyítom az ilyenkor meghatározható méretűre. Öntött, illetve kinyújtott lapokból dolgozom, mártok és írókázok szivacsból mintázott alapformákra. Használok lent és papírt egyaránt adalékanyagként. Némikor elfedem a rostos felületet, máskor élek a papíragyag vizuális másságával.

A papíragyag rendkívül sokoldalú, és ez nem túlzó állítás. Rendelkezésünkre áll egy új médium, amit egyszerű előállítani, úgymond low-tech, nem kell hozzá

különösebb felszerelés. Nincs azonban még nagy jártasság, elegendő tapasztalat a felhasználásában.

Gyakorló művészek nem mindig akarnak új dolgot, új technológiát tanulni és időt vesztegetni kísérletezéssel. Érdekes pedig, mert a papíragyag lehetővé teszi az alkotónak, hogy olyan műveket hozzon létre, amelyet konvencionális agyagból nehéz vagy éppenséggel lehetetlen elkészíteni.

Remélem, hogy a papíragyag hamarosan széles körben ismert lesz

Magyarországon és jelentős változást hoz majd a kortárs kerámiaművészetben.

Kecskemét, 2005.január 12.

Gerle Margit